

Jubileums-

Bränningen

Medlemsblad för
Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening

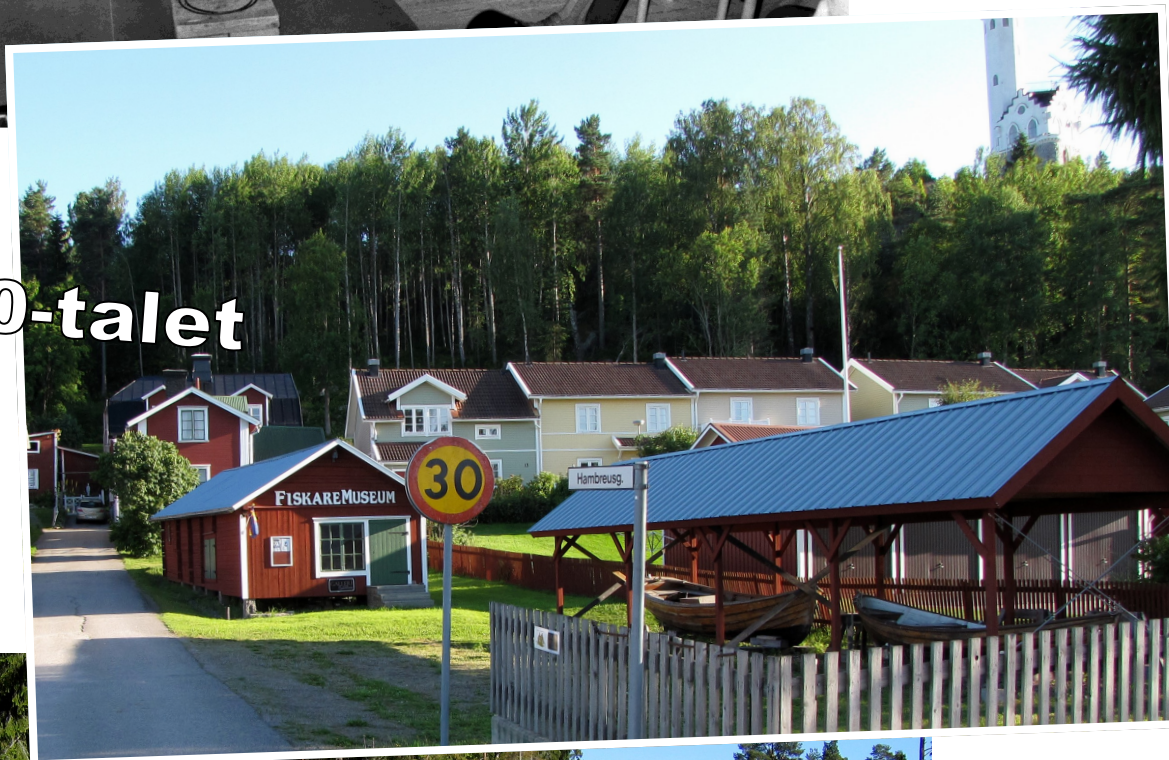
Välkommen
till spännande
läsning om vår
Förening!

1980-talet

Vad hände då?

1990-talet

Kvarteret
"Gäddans"
årtionde

2000-talet

Läs mer i detta Jubileumsnummer!

Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening

1982-2012

I detta Jubileumsnummer av Bränningen skall vi försöka spegla något av det som hänt under Söderhamns Kust- och Skärgårdsförenings 30 år. Det blir ingen heltäckande historik utan endast några glimtar i text och bilder. Säkert kommer du att sakna någon viktig händelse, då får du gärna höra av dig och berätta, så kan vi ta med den vid något senare tillfälle. Bränningen är ett forum där alla är välkomna att medverka. En förening blir bättre och livaktigare ju fler medlemmar som engagerar sig.

"Den 9 december 1981 kl 19.00" kallades till en träff på Kvarnen i Söderhamn, som blev orsaken till att Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening bildades i början av 1982. Syftet var att få till stånd en förening som skulle arbeta för Söderhamns skärgård, bevaka och påverka utvecklingen av detta område så att det blev till gagn för alla skärgårdsmedvetna söderhamnare och andra. Och många hörsammade uppropet. Kvarnen var fullsatt av ordsbor och andra vars hjärtan klappade för Söderhamns vackra skärgård.

Stadgar

I stadgarna som skulle antas hette det bland annat:

- Föreningen skall verka för att*
- ge utrymme för den bofasta och yrkesbedrivande befolkningens behov*
- ge möjlighet för ett rikare friluftsliv och fritidsverksamhet för alla*
- bevara skärgårdens kulturvärden*

- värna om känsliga naturområden*
- sprida information och kunskap om skärgårdens natur och kultur,*

skär och Storzjungfrun. Dessförinnan gjordes 1977 av Fiskaresocieteten, Söderhamns museum och Söderhamns kulturnämnd utställningen "Fiske förr" på Kvarnen i Söderhamn.

Skärgårdsförening

Nu var det alltså dags. Det fanns ett uppdämt behov! "Skärgården bör få sin egen hembygdsförening" var en rubrik i tidningen dagen efter och beslutet att starta en

intresseförening för att ta tillvara skärgårdsintressena var enhälligt. Föreningen hade till en början arbetsnamnet "Söderhamns Skärgårds Hembygdsförening". Till ordförande valdes Agne Eriksson, Skärså och medlemsvärningen satte igång omgående och passerade ganska snart hundrastreck och pressen fortsatte att informera om den nystartade föreningen. En starkt bidragande orsak till behovet av en förening var kommunens aviserade Kustplan. Den måste bevakas och bemötas och då borde man ha en förening i ryggen.

- samarbeta med kommunala organ och kulturorganisationer samt stimulera till initiativ som gagnar kusten och dess utveckling.*

Många hörsammade som sagt kallelsen vars initiativtagare bland andra var Sven Nordlund, Agne Eriksson och John Erik Klaar. För att skapa intresse bland oss söderhamnare för skärgårdskultur, hade tidigare anordnats utfärder i skärgården. Söderhamns museiförening, Fiskaresocieteten och TBV anordnade en skärgårdskryssning till bland annat Prästgrundet, Rönn-

SKÄRGÅRDSINTRESSERADE
KVARNEN, Söderhamn den 9 dec. kl. 19.00

Film från Prästgrundet
Bildande av Skärgårdens Hembygdsförening

Kaffestugan öppen

TBV SÖDERHAMN

Kust&Skärgårdsföreningens målsättning är att värna om kustens miljö och dess kulturarv. Detta gör vi bland annat genom att träffas i vår klubblokal Gäddan.

Se vår hemsida <http://www.skargardsforeningen.se> under **Aktuellt**. Där finns våra träffar inlagda. Vi jobbar ibland praktiskt, ibland diskuterar vi händelser och historier, skriver och katalogiserar, samt inte minst viktigt, tar en kopp kaffe och macka. Vi välkomnar alla som är intresserad av Skärgården och dess miljö.

Bg 5705-0700

Medlemsavgiften är 200:-

Bli medlem! Välkommen!

FRAMSIDA: FOTO Sture C.

Överst: Program på Kvarnen i Söderhamn 1982. Albin Stark från Hudiksvall visar laggkärlstilverkning. T.h. i mörk klädsel sitter Sigvard Larsson, Borg och Prästgrundet, som också behärskade det hantverket.

Mellan: Under 1990-talet förvärvades "Gäddan". På årsmötet 1996 beslutades inköpa "Gäddan 4" för 90 000 kronor. Ett projekt som nu med gemensamma krafter utmynnat i ett vackert Skärgårds- och Fiskaremuseum.

Nederst: Efter cirka tre års restaureringsarbete kunde nya Svartsundsrännan invigas av landshövding Christer Eirefelt den 10 juni 2007. Ca 400 personer bevittnade det hela. Här en premiärtur också.

Övriga bilder: FOTO Lennart A. Hans F. Sture C. där inget annat anges. **LAYOUT:** Sture C.

Som sagt, Skärgårdsför-
eningen blev en viktig
remissinstans i många brän-
nande skärgårdsfrågor. Man
lyssnade och lyssnar, till de
auktoriteter som repre-
senterar föreningen.

Exempel på angelägna frå-
gor (stora såväl som små):

*om kommunens kustplan,
om Gurkparken
om stadskärnan och kajer-
na
om fastighetsköp i Skärså
om arrenden
om skötsel av Storzjungefruns
kapell
om sophämtning i skärgår-
den
om SAKAB:s etablering
om väg på Skatön
om höjda taxeringsvärden i
skärgården
om Jungfrukustens framtid
och service
om exploatering i Djupvik
och många flera.*

Gamla bilder

Sven Nordlund var en eldsjäl! Hans
energi och initiativförmåga var enastå-
ende. Sven samlade in bilder om skärgår-
den. Han kom med en bunt bilder till
mig, (Sture C). Vi hade ju varit kolleger
på Norrtullskolan, - det var före den digi-

Redan efter drygt två månader har den nya föreningen "Söderhamns kust- och skärgårdsförening" samlat över 500 medlemmar. Nu jobbar man för högtryck med att dra upp riktlinjerna för det kommande verksamhetsåret. På bilden ses kassören Sven Nordlund, ordföranden Agne Eriksson och sekreteraren John Erik Klaar.

Rivstart i Söderhamn

Intresseförening för skärgården

samlade Sven i pärmar.
Den största bilden jag fick göra var på
Mjölånäs -och Stålnäsbon Jonte Mickel-
sson, i naturlig storlek monterad på spån-
skiva. Den skulle vara till den stora ut-
ställningen på Kvarnen om Jonte Mickel-
elsson baserad på hans dagboksanteck-
ningar.

Cirkelledaren

"Sunnan" och även sommaren
1983 arrangerade skärgårdsför-
eningen utflykter med "Sunnan",
tolv guidade heldagskryssningar.
En heldagstur gick ända till
Kalvhararna via Storzjungefrun
och Sven Nordlund var ciceron
under turen och berättade om
platser vi passerade. På hemvä-
gen på Ljusnebotten mötte vi
Åke Lundholm med sin båt
"Trollstäven". Han hade deltagit
i Postrodden i Roslagen.

"Trollstäven" var byggd efter
ritningar från Schönnings båt-
varv men något förminskad. En
modell av denna
öppna två-
mastade fiske-
båt, förr i tiden
vanlig i våra
trakter, finns på
Nordiska museet
Stockholm och

*Ljusnan 1.3.1982
Tidningsklippet
visar Sven Nord-
lund Agne Eriks-
son och John Erik
Klaar vid starten.*

i
modellen lånades till utställningen på
Kvarnen. Ett gäng från föreningen gjorde
en resa till Nordiska museet 1983, för att
se vad som fanns av intresse för Söder-
hamns Kust och Skärgårdsförening där.

Fler utställningar -endast 5 av detta
decenniums 10 utställningar får plats här-
1982 arrangerade Skärgårdsföreningen
tillsammans med TBV utställningen
"Fiske förr".

En annan stor utställning på Kvarnen i
Söderhamn, våren **1983**, var den om fis-
karen, båtbyggaren och konstnären Jonte
Mickelsson från Mjölånäs mellan Vågbro
och Åsberget, där han hade båtbyggar-
verkstad. Fiske idkade han på fiskeläget
Stålnäs. Utställningen om Jonte byggde
på hans efterlämnade dagboksanteckning-
ar. Där skrev han om dagshändelser, både
storpolitiska - andra världskriget pågick -

M/S SUNNAN vid kaj på Kalvhararna, 1983, efter inlotsning i den trånga farle-
den. Det gick bra, konstaterar ciceronen Sven Nordlund och skepparen Helmut
Winter i vita skjortor vid styrbords reling.

tala tiden - och frågade om jag kunde
fotografera av dem och göra kopior. Bil-
derna hade han lånat av människor, som
han visste hade gamla skärgårdsbilder.
Jag skulle kopiera två ex i 13x18 cm och
många skulle vara i större format, som
Agne, som hade monteringsmöjligheter
på jobbet, såg till att de blev monterade
på s.k. kapaskivor. Dessa bilder finns nu i
vårt arkiv på Gäddan. De mindre bilderna

I TBV-cirklar jobbade Sven med bilder
och han ledde även studiecirklar i skär-
gårdens historia på flera håll. Skärsåcir-
keln var en och Utviksvägens Intresseför-
ening en annan som resulterade i boken
"Utviksvägen i ord och bild".

Skärgårdsturer

Sommaren **1982** planerades sex skär-
gårdsturer med Söderhamns turistbåt

På Ljusnebotten mötte vi Åke Lund-
holm i sin "Trollstäven".

och små händelser i det egna vardagslivet. Jonte slöjdade många modeller av segelskepp som han monterade inom glas och ram. I dagboken skrev han: "I dag har jag jutte havet". Då hade han i gips

Jonte med en av många tavlor som han gjort. En kan man se på Fiskaremuseet.

gjutit havet i en av sina tavlor. Jonteutställningen flyttades sedan på sommaren 1983 till Skärsåsamlingslokal, den gamla skolan, där entrén byggdes upp som en gammal sjöbod med eka och diverse fiskeredskap. Inomhus kunde man bland annat se den fiskebåtsmodell, som Åke Lundholm hade som förlaga för sin "Trollstaven". Modellen hade legat gömd på Nordiska Museet i 80 år.

Sommaren 1984 var det en utställning om Sjömansminnen och en om Fiskarbarn med anledning av Barbro Sedvalls bok "Fiskarbarn". 1985 arrangerade Skärgårdsföreningen sommarutställningen Kustslöjd och Skärgårdskultur på Kvarnen tillsammans med Hemslöjden Hälsingeslöjd. Utställningen "Hundra år med

Sven Nordlund, ombord i Strömskär, berättade om sevärheter mm under färden.

ånga", en epok i Söderhamns sjöfartshistoria var samtidigt en uppskattad utställning i Skärsås.

MODELLBÅTSUPPVISNING

i Skärså vid rest. Albertina lördagen 27 juli kl 12.00
Medlemmar från Gävle Modellbåtsklubb demonstrerar radiostyrda modellbåtar.

Utställningen

HUNDRA ÅR MED ÅNGA

pågår t o m 4 aug.
Öppet dagligen kl 16.00–20.00
TBV Söderhamns Kust- o. Skärgårdsförening

"Och man bara häpnar över den aktivitet som rådde i hamnarna, alla båtar som byggdes på båtvarven i trakten, biljettpriser och turlistor och hur det sjöd av liv efter kusten. Kan det verkligen vara Söderhamn?", skrev reportern Kirsten Bjerknes i Söderhamns Kuriren om den utställningen.

Skärgårdsturerna fortsatte också 1985.

Entrén till samlingslokalen i Skärså med Jonteutställningen gjordes i form av en sjöbod. En gammal eka och diverse fiskeutrustning exponerades. En leende Agne Eriksson, i entrén (nr 4 från höger), hälsar välkommen.

Nu med den nya skärgårdsbåten M/S Strömskär, som var klar 1984, inköpt för 700 000 och rustad för 300 000 av Söderhamns kommun. Hon kunde ta 152 passagerare. En tur 1985 gjordes till Prästgrundet, men eftersom båten var för stor för hamnen fick Strömskärs båda livbåtar landsätta passagerarna. Sven Nordlund guidade som vanligt likasom på turerna till Storjungfrun samma sommar:

"När de hotfulla molnen tornar upp sig

över Söderhamn är det läge för en tur till Storjungfrun. Där är det oftast fint väder. Och färden till ön med M/S Strömskär är mer än en kryssning i skärgården. Guiden Sven Nordlund ser till att den också blir en kryssning i historien. Kobbarna och skären får liv när Sven berättar om människoöden och skärgårdsliv." skrev reportern Anders Britts i tidningen Ljusnan, med på den resan.

Ytterligare en stor utställning på 1980-talet var "Vägen till världshaven" 1986 på Kvarnens båda våningar. Loggböcker, bilder, fartygsmodeller och mycket annat berättar fascinerande historier om sjöfart

SK 27.06.86

KVARNEN

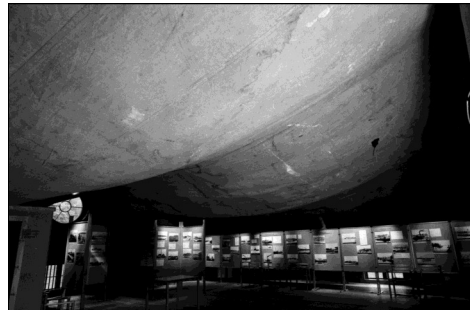
Besök utställningen

VÄGEN TILL VÄRLDSHAVEN

Om sjöfart och skeppsbygge i Söderhamn.
Öppet dagligen!
23/6–17/8 vard. 13–19
Lördag o. söndag 13–17

Tel. 0270/133 60

och skeppsbygge runt Söderhamn under 1700- och 1800-talen.

Övre våningen på Kvarnen täcktes helt av ett av briggen Gerdas segel, som lånats från Läns museet i Gävle. Det var imponerande!

Strömskär har lagt till strax innanför Storjungfruns pir. Göran Timerdal närmast kameran.

Skärgårdsföreningen dominerades på 1980-talet av alla ambitiösa utställningar och guidade hel-dagskryssningar med turistbåtarna M/S Sunnan och M/S Strömskär, som 1998 efterföljdes av M/S Sand-skär, ägd av Pålbrant. 1984 kom ett förslag till föreningsblad, "Labyrinten". Men det dröjde till mars 1988 innan det första numret av en föreningstidning kom. Namnet blev "BRÄNNINGEN". (En bild av en labyrint finns dock kvar i Skärgårdsföreningens vin-jett) Detta år gjordes även en almanna-cka med gamla skärgårdsmotiv.

Ekonomiska bidrag

1985 erhöll föreningen 50 000 kronor från Westmanska fonden till ett

till vvs-installationer. Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur gav 50 000 kr 2003.

Köpet av Gäddan

1996 förvärvade Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening den gamla fiskarbostaden "Gäddan 4" på Öster. Detta ingick i köpet:

Hus 1: Kök med vedspis och liten kammare,

Hus 2: n.v. kök och rum med kakelugn, ö.v. kök och rum med kakelugn.

Övrigt: uthus som haft skiftande funktioner.

Långsmal tomt på 631 kvm.

Taxeringsvärde 150 000 kr.

Köpeskillingen blev 90 000 kr.

givare finns på den listan.

I juni 1998 framgår att "arbetet med att iordningställa fiskarbostaden fortgår, om än långsamt. Vi är ju högst beroende av ALU-jobbare och det verkar vara brist på sådana. Till dags dato är i alla fall ytterpanelen renoverad till 95%. Tre nya fönster har kommit på plats."

Plåtslagare Tore Wallström monterar ett tidsenligt stuprör.

Många företag har sponsrat Gäddans renovering, kan man också läsa i Bränningen nr 2 1998.

Björn Eriksson spacklar tak.

Köket och kammaren i hus 1. Inventarierna skänkta av allmänheten. Här serveras också Adventskaffe.

Håkan Nilsson och Mikael Hjelm skall sätta in vedspis i köket i hus 2. Tidigt arbete som gjordes på Gäddan.

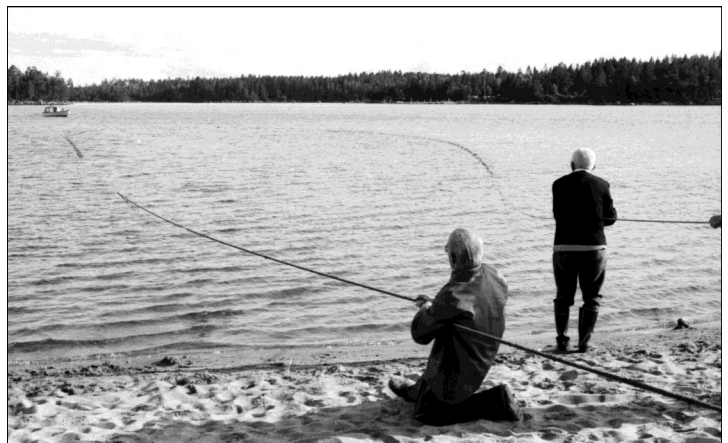
museum och 1988 5 000 kronor, ett arv efter John Mickelsson. Svägerskan till Helge Laurin som var den siste som bodde på Gäddan skänkte också 5 000 kr, Kultur och fritid gav bidrag med 14 000 kr och Sparbanksstiftelsen beviljade 150 000 kr

Arbetet börjar

Nu blev det inte brist på sysselsättning för styrelse och övriga frivilliga, som ville bidra.

Allmänheten ombads donera eller deponera inventarier i gammal stil, och det lyckade mycket bra. Många

Notdragningen vid Stenö och en gång vid Orn, var också en utåtriktad satsning, som började 1992 och lockade folk några år. Ett bra sätt att visa upp Skärgårdsföreningen.

Notdragning vid Stenö 1992. Vänster bild visar Erik Forsberg och Sven Nordlund som bär fram noten och i Olle Berglunds eka i västerkant är Lars Brolin beredd att assistera vid utläggningen. I höger bild syns noten som börjar dras in. Olle Berglund, på knä, tar i. Fångsten denna gång blev några abborrar.

-talet

Detta pågick tre år men i Bränning-
en 1995 kan man läsa:

*"Notdragningarna som skulle ha
ägt rum vid Stenö under sommaren
blev tyvärr inte av".*

Eldsjälar ur tiden

Två förluster drabbade föreningen
under 1990-talet. Två av våra verk-
liga eldsjälar avled. Agne Eriksson,
vår förste ordförande, gick bort
1990 och dåvarande ordföranden
Sven Nordlund 1993. - Han efter-
träddes av Olle Berglund.

Föreningsarbetet går alltså vidare.

1994 beslutades att vi skulle bli
medlem i Hembygdsförbundet och
Skärgårdarnas riksförbund efter att
ha anpassat våra stadgar.

1994 ägde också den första lyskväl-
len rum. Den blev succé och har
fortsatt sedan dess varje sista lör-
dag i augusti.

1995 "Från Plågan till Dövikén". En
resa genom Söderhamns skärgård,
måleri av Göran Strandow. Ett
ALU-projekt kallat "Jungfrukusten"
i sex månader, med Göran Stran-
dow och Anders Persson, som bland
annat resulterade i en utställning
på Kvarnen 16/8—30/8 med 174
tavlor. Medarrangörer var Arbets-
förmedlingen och Kultur & Fritid.

1998, Kustbudkaveln, "Kusten
runt" kom till med anledning av att
Stockholm var kulturhuvudstad.
Budkavlens båda grenar gick från
norska gränsen till Stockholm re-
spektive från finska gränsen till
Stockholm, allt för att visa att det

På Orn, den 20/7 1998, flyttades vimpel och kista över
från Levins båt till Claessons, akterdärom, för vidare
transport till Kalvhararna. Olle Berglund i röd jacka.

även finns *kustkultur*. Budskapen
från drygt 70 kustkommuner kom
att bli en nationell utställning.
Skärgårdsföreningen bidrog också.
Den 20 juli gick budkaveln från
Skärså till Kalvhararna via Orn
med Levins fiskebåt "PGR 01" från
Skärså och med Claessons träbåt av
Petterssontyp, "Korshamn", vidare
till Kalvhararna.

Elffors-båten med Albin-motor,
som **1994** införlivades i föreningens
samlingar, är nu klar och skall pla-
ceras under tak längst nere vid ut-
huset. Den är skänkt av familjen

Olle Berglund vid Elffors-båten, upp-
snyggad och blank, innan den frakta-
des till Gäddan.

Bendrik. Båten byggdes 1949 till ett
pris av 800 kronor för Axel Bend-
riks räkning och blev Karl Elffors
sista bygge.

Längd: 5,80 m. Bredd: 1,82 m
1998 skänkte Olle Berglund en Ny-
man-Olsson båt till föreningen.

Utställningar

1990 deltog Skärgårdsföreningen i
utställningen "Linnet i lä-
net".

Oktober **1993** deltog före-
ningen i X-Mässan på Häll-
åsen,

"speglade sjö-
farten i Söder-
hamn" på 10
kvm. Våren
1994 visades
utställningen
"Mickelsmor",
som för vår
del handlade
om Granö-Ida,
som med sin
make, fiska-
ren Hans Hed-
man, bodde på
Granön. Julaf-
ton 1914 vid

färd från Vallvik förliste de vid
Kalvhararna och maken drunknade

Granö-Ida
Foto: trol. Per Forsell

och Ida blev
ensam kvar
med flera
barn. Granö-
Ida var i sin
levnad en
mycket färg-
stark kvinna,
som också be-
skrevs i denna
utställning.

1995 var Strandowutställningen.
Sommaren **1997** återinvigs Söder-
hamns museum med utställningen
"Tillbaka till medeltiden"

1998 "Resan till staden" på Kvar-
nen där Skärgårdsföreningen be-

Olle Berglund och Sven Nordlund
deltog i Faxeholmsutgrävningarna,
som ägde rum 1989, 1991 och 1994.

*Alla borde gifta sig med en arkeo-
log. Ju antikare man blir desto
mer tycker han om en.*

/Agatha Christie/

Gäddan lockar många återvändare!

Många grupper gör studiebesök på Gäddan. Här
några av 50-årsjubilerande studenter i maj
2010.

Närmast: Birgitta Edman och Ingbritt Eklundh.
Övriga fr.v. Hans Wallin, Barbro Olsson, som
guidade tillsammans med Johnny Anders-
son, Kurt Olsson, Ulla-Britt Björkner, Tuva
Frydén, maken till Britta Hedlund (heter nu
Valeri och bor i Italien) och Pia Asp.

Under 2000-talets första årtionde var tveklöst restaureringen av Svartsunds-rännan det största som hände Skärgårdsföreningen.

Kortkort äldre historik

Förr i tiden färdades rika, aktade män och kvinnor helst sjövägen, för att inte riskera att möta "rövare" i Hälsingeskogarna. Ända sedan dess har rännan använts för nytto- och nöjesträff med båt. Den sista stora

Den gamla rännan tillät inte några större farkoster.

restaureringen skedde år 1928.

Ett allvarligt försök

1995 bildades en samarbetsgrupp för att få en ny upprustning till stånd. Gruppen bestod av Hans Fryklund, Olle Östrand, Arne Johansson, Kurt Klang, Bengt Andersson, Wim Vreeken och Allan Jonsson. Målsättningen var då i korthet:

"Svartsunds-rännan bör rensas/ muddras, nya stödmurar eller motsvarande bör anläggas. En mötesplats bör anläggas. Efter fastlandssidan bör en gångväg anläggas för att möjliggöra promenader och skötsel. Behovet av parkeringsplats skulle utredas."

Ny satsning

Sedan hände inte mycket förrän frågan åter väcktes till liv av Tor-

Efter att ha stängt av vattnet i båda ändar, kunde grävningen pågå.

björn Andersson på årsmötet 2004. En kommitté tillsattes med Raoul Kullberg som ordförande, Hans Fryklund, Lennart Andersson, Björn

Eriksson och Torbjörn Andersson som ledamöter.

Efter förstudie, positivt beslut från Miljödomstolen och en snabb lösning av ekonomin kom beslutet i slutet av november 2005 att det var klart att köra igång. Entreprenör var STUCAB.

Etapp 1 omfattade själva rännan på 375 m. 40 elever med Micke Johansson som platschef för STUCAB gjorde jobbet. Utan dem hade pro-

Lennart Andersson invigningstalar, Landshövdingen och Kommunalrådet väntar på sin tur.

jektet aldrig kunnat genomföras! Invigningen förrättades den 10 juni 2007 med landshövding och kommunalråd, Christer Eirefelt och Eva Tjernström, inför 400 åskådare och med vackert väder.

Etapp 2 norra delen, muddring hösten 2006 av Frakt- och Kust-

Frakt- och Kusttjänst muddrar och kör bort massorna till anvisad plats.

tjänst.

Etapp 2 södra delen muddrades 2007.

Etapp 3 plantering och sådd längs rännan.

4,9 miljoner kronor

Hela projektet kostade drygt 4,9 milj inkl moms och sponsrade tjänster som material, maskiner, bränsle, hyror, annonser mm. Så här i efterhand måste vi skatta oss lyckliga att projektet kunde genomföras under perioden 2004-2007. Efter 2007 minskade arbetslösheten

Informationstavlan ute vid Svartsunds-rännan, och historik. Gula lappen är ett intrång på tavlan.

och STUCAB såldes, marknaden hårdnade och tjänster av olika slag har varit svårare att få tillgång till idag.

Vi hoppas nu att kommunen kommer att sköta underhållet tätare än vad som skett tidigare.

- Det kan nämnas, att redan 1993 skrev Skärgårdsföreningen en in-laga till kommunen om Svartsunds-rännans dåliga skick. Ämnet har

Fakta om rännan:

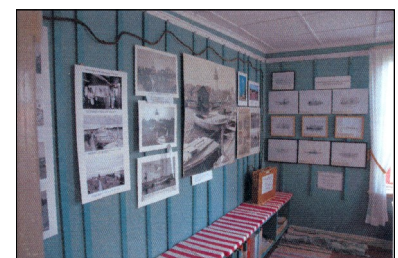
Segelfri höjd : 3 m vid normalt vattenstånd
Djup: Varierar mellan 1,60 m - 2,40 m
Bredd: I botten 3- 6 m, vid ytan 9-12 m
Längd: Mellan 3 knopsskyltar-na 1, 2 km

alltså varit mycket angeläget.

Parallellt med arbetet med rännan fortgick arbetet med Gäddan liksom föreningsarbetet.

Arbetskvällar rullar på med arbete av olika slag.

2001 gällde det att få ordning på bildsamlingen. Ett arbete som pockar på fortsättning. Samtidigt efterlyses arbetskraft för uthuset. Adventskaffe i samband med julsmylningen på stan, något som blivit tradition. Bildutställning i utställningsrummet och försäljning av julkort, båttavlor mm har också varit

Utställningsrummet med speciallister för enkel hängning av bilder.

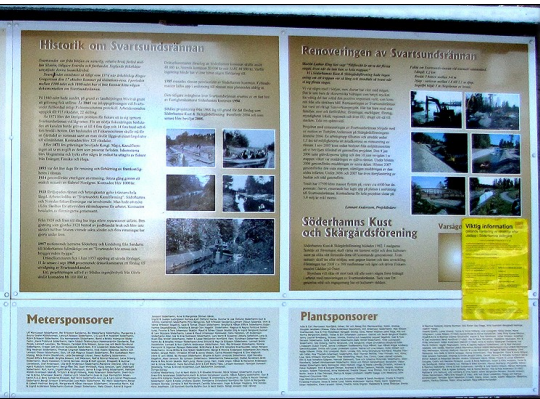

Advents-Elffors, Sonnerby

Björn L Forslund, det blivit

på plats 30/10 2008, med utförlig beskrivning an på grund av talloljeutsläppet december 2011.

kaffegäster i köket: Fr.v.: Lennart Olsson, Yngve Owe Elffors, Margareta Sonneryd, okänd, Peter d och Eivv Angvald.

son och Göran d målar taket i ande galleriet.

2002 började "Orndagen" i samarbete med SMS. Den lockade många. Mycket jobb med att få till medverkande, tipsrunda mm, så det samarbetet upphörde efter några år. Men trevliga program var det med sång, dans, musik och gratis fika till alla som kom.

2003 utökades Orndagen med Onsdagsträffar i Segelvik med underhållning.

Dessa återkom några år.

Medlemmen och österbon Arne Johansson hade jobbat fram en fin bildutställning "Öster förr", som visades i utställningsrummet.

Många roades av Göran Gabrielsson i Konung Carl XVI Gustafs skepnad.

2004 börjar skadade delar på uthuset bytas ut mot nytt timmer. Byggnaden riktas upp och får nya fundament.

2005 var det nya två skärgårdskvällar på Orn med SMS och Sv. Kyrkan. 13 och 20 juli underhöll Marie Sundberg resp. Ylva Skytt och Roger Holmström. Orndagen 2 juli bjöd bland annat på självaaste imitatören Göran Gabrielsson.

Årliga "Sotarafton" på Kvarnen, en uppskattad aktivitet.

2006 återkom trivselkvällar på Orn, Orndag, Lyskväll, Sotarafton (färre kom i år än tidigare). Torsdagsvisningar på Gäddan: varmt väder gav färre besökare. Fler som hjälper till med bemanningen önskas.

Arbetet med uthuset. Från och med vecka 44 har vi fått hjälp av AME, sedan när vi skall inreda behövs fler medlemmars hjälp!

Nytt nertill. Bra jobbat!

2007 Gäddans uthus färdigt utvändigt och invändigt. 2008 skall det bli utställningslokaler för skärgårds – och båtgrejor samt ett Galleri.

2008 10 juli premiärutställning i "Galleri Gäddan" med Göran Stran-

dow, sedan kom Elsie Tapper, Eilert Andersson och Jan Bergström.

Elise Hovanta guid på arkeologidagen på Storjungfrun.

Kort med motiv av konstnärerna samt deras personliga fiskrecept trycktes upp till försäljning.

Kalle och Margareta Karlsson i galleriet - och Jonte Mickelsson.

2009 Båtskjulet blir klart.

I maj hölls en temavecka om Östersjön med en teckningstävling för kommunens skolor med mottot "Havet och jag".

Frågan om Djupviksudden togs upp på medlemsmötet den 19/11.

2010 30/1 deltar vi i Kulturdag för föreningar i FH, Söderhamn. (där vi varit med vid alla tillfällen).

29/4 Seminariet "Skit i skärgården".

11/7 Arkeologisk dag på Storjungfrun med Elise Hovanta, fyrdag och kyrkhelg.

Kulturarvsdagen 12/11 då museerna i kommunen höll öppet.

Arrangerades även den 9/10 2012.

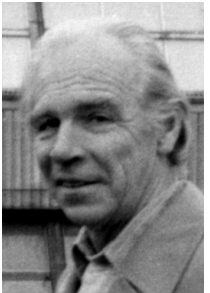
Uthusets väggar var perfekta för de 154 inkomna fina bidrag, som skolelever skickat in. Närmast kameran Yvonne Ersson och Mari-Anne Claesson.

Styrelser och medlemsutveckling.

Ordförandena
under 30 år

Agne Eriksson

Sven Nordlund

Olle Berglund

Raoul Kullberg

Lennart Andersson

1982
ordf. Agne Eriksson
v.ordf. Erik Elffors
sekr. Sven Nordlund
kassör John Erik Klaar

1983
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1984 ingen ny styrelse, då årsmöte 1983 var i december och de som valdes då satt till nästa årsmöte i februari 1985

1985
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1986
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1987
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1988
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1989
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1990
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Gunvor Burman
sekr. Barbro Olsson
kassör Yngve Norin

1991
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Bengt Hedman
sekr. Barbro Olsson
kassör Rolf Sundman

1992
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Olle Berglund
sekr. Barbro Olsson
kassör Rolf Sundman

1993
ordf. Sven Nordlund
v.ordf. Olle Berglund
sekr. Barbro Olsson
kassör Rolf Sundman

1994
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Pelle Wanjura
sekr. Barbro Olsson
kassör Rolf Sundman

1995
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Åke Lundholm
sekr. Bengt Hedman
kassör Barbro Olsson

1996
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Åke Lundholm
sekr. Bengt Hedman
kassör Barbro Olsson

1997
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Vakant
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

1998
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Vakant
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

1999
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Raoul Kullberg
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2000
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Raoul Kullberg
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2001
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Raoul Kullberg
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2002
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Raoul Kullberg
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2003
ordf. Olle Berglund
v.ordf. Raoul Kullberg
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2004
ordf. Raoul Kullberg
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2005
ordf. Raoul Kullberg
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2006
ordf. Raoul Kullberg
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2007
ordf. Lennart Andersson
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2008
ordf. Lennart Andersson
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2009
ordf. Lennart Andersson
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

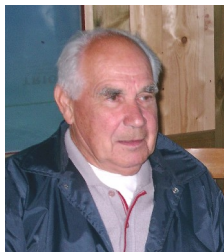
2010
ordf. Lennart Andersson
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2011
ordf. Lennart Andersson
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

2012
ordf. Lennart Andersson
v.ordf. Astrid Forslund
sekr. Hans Fryklund
kassör Barbro Olsson

Ingen kunskap är så meningslös som att kunna ett telefonnummer på ett ungefär.
/Sven Åhman/

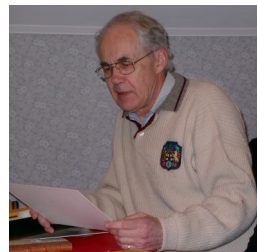
Några av medlemmarna som varit med sedan starten

Stig Berglund

Barbro Olsson

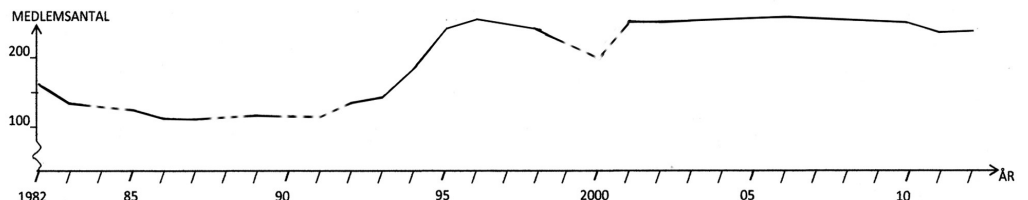
Sture Claesson

Lennart Olsson, också en profil i föreningen. Här visar han nätbindning på Kulturdagen 30/1 2010.

Jag är så förfärligt tacksam att jag föddes till kvinna. Och jag känner en del män som instämmer med mig på den punkten.

/Ann-Margret/

2011 - 2012

Lennart Andersson erhöill 2011 Sparbanksstiftelsens kulturstipendium på 10 000 kronor. Han får stipendiet i egenskap av ordförande i Kust- och skärgårdsföreningen som driver Fiskaremuseet på Öster i Söderhamn.

"- Det här är ju en uppskattning för mig men det finns ju fler i styrelsen som jobbar så jag känner att jag måste bjuda ut dom..." säger

Samling på gården innan stadsvandringen började.

Lennart.

2012 Under våren har vi haft flera skolbesök på Gäddan. Bilden är från besöket från Vågroskolans klass 2 B. Ann-Cathrin berättade om de som bodde i dessa enkla lägenheter.

Österdagarna, som arrangerades

den 16-18 juli, med stöd av studieförbundet Vuxenskolan, var ett nytt grepp av Skärgårdsföreningen. Tre dagar stod stadsdelen Öster i fokus. Det var bland annat guidade turer genom den stadsdel som i hundratals år varit hem för fiskare och annat sjöfolk. Då visades även hantverk och

konst i museets galleri. Antalet besökare var totalt 140 och tack vare deltagaravgift blev det en bra slant till kassan.

*Visst påverkar rökningen utseendet. Tänk bara på böcklingen.
/Svenska Landsbygden/*

Fyrvisning på Storjungfrun

Lars Lindstedt uppe på fyren.

Den 15 juli 2012 arrangerades åter visning av Storjungfruns fyr. Detta skedde i samarbete med Svenska Fyrsällskapet. Samma dag var det också s.k. Kyrkhelg på Storjungfrun med gudstjänst i kapellet. Lars Lindstedt, sommarboende på ön samt fyrvaktarson ansvarade för guidningen i/på fyren. Trots sämsta tänkbara väderprognos denna dag kom ett sjuttioal besökare till fyren.

Fyren var klar 1838. Nu skall den eventuellt säljas till sommarstuga?!

Hans F

Storjungfruns kapell. Kan vara byggt av Gävlefiskare på 1500-talet, men ingen vet säkert dess historia. Förhoppningsvis blir inom kort åldern på timret bestämt genom en dendrokronologisk undersökning. - Spännande! Infällt i bild syns votivskeppet, som hänger inne i kapellet.

Det välskötta f.d. fyrvaktarbostället nedanför fyren.

DiBiS-bilden

Detta svar fick vi på frågan om bilden från Söderhamnsån, XSF 127, med alla båtarna i förra Bränningen.

"Första båten på södra sidan heter "KURS". Ägs här av Åkerströms Mek. Verkstad. Tidigare ägd av Robert Rettig. Ekbåt, inga vindrutor, fotogenmo-

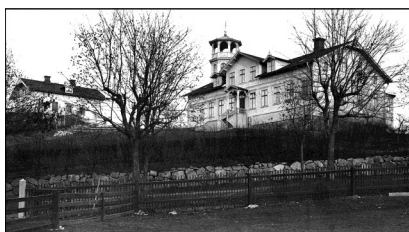

(gå in på www.dibis.se)

tor. Nästa ägare var Bengt Sundell. Vidare öden okända."

Vem visste detta om inte **Lars Brolin**, som bor i Stugsund och på Grimskär. (Men det finns fler bå-

*Ett mannaminne är den tidrymd som förflyter mellan säsongens första och andra snöstorm.
/Red Top/*

Två bilder av de senaste, som Lars Brolin lämnat till DiBiS.

T.v. XBS 792, Brolins två hus på kullen i Stugsund, ett är Tornhuset. När tornhuset revs i början av

1970 var jag (Sture) där och rev också. Entum-åtta ohyvlade bräder, låg under takplåten, som nu är panel på stugan.

Bilden t.h. XBS 799, visar sjökapten Gustaf Brolin med fru Klara i sitt privata kontor, med telefon och allt, de hade ett kontor för firman också. 1897 hämtade kapten Brolin skeppet "Johan Brolin" i London, som sedan tacklades om till barkskepp, berättar Lars.

Bilderna hade Lars med i sin utställning med stugsundsbilder, som visades på Café Rosengatan i Stugsund

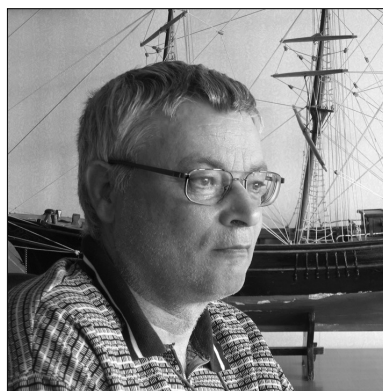
Lars Brolin, född 1946, började fotografera 1963, då han fick sin första kamera som konfirmationspresent av morbror Gösta. Det var en Olympus halvformatskamera, d.v.s. negativformat 18x24 mm. Lars fotograferade några år med den, Sahlins Foto gjorde bilderna.

Det blev många bilder på båtar, ett intresse som Lars, genom sin släkt-historia i skeppsbranschen, alltid haft.

Slakten Brolin.

Slakten kom till Söderhamn från Enånger i slutet av 1700-talet genom handelsmannen Johan Brolin. Han byggde med sin son Lars upp en omfattande varvs- och rederinäring under namnet "F:a Johan Brolin och son". Lars' söner, Johan Gustaf och Lars Wilhelm, fortsatte i sin tur med verksamheten, som i huvudsak utgjordes av att med egen flotta exportera trävaror och importera salt mm. Johan Gustaf satt

med i Söderhamns stads ledning vid den förödande stadsbranden 1876. Då han inte fick gehör för sitt förslag att återuppbygga staden i Stugsund etablerade han sig själv

Lars Brolin i sin lägenhet i Stugsund.

där. Han byggde tornhuset och i Lotsbacken byggde han kontoret för Marma sågverk, där han var chef. Johan Gustaf hade fyra söner, Fredrik, Axel (som dog 1890), Gustaf och Carl. Gustaf övertog chefskapet efter sin far J.G. i Marma Sågverks

AB samt startade Sulfit AB Ljusnan med fabrik i Vallvik. Carl var kassör i Marma Sågverk. Fredrik startade "F:a JFR Brolin", med skeppsmäkleri, spedition, bränsleförsäljning mm.

Firman gick i arv till hans tre söner, Waldemar, Gustaf och Nils. Nils blev chef efter Fredriks död. Senare ombildades firman efter konkurs till "Nya AB JFR Brolin" och efter Nils död 1954 övertog Waldemars son Sven firman. Efter Sven Brolin förestods firman av hans son Lars till i slutet av 1980-talet då verksamheten upphörde.

Tack Lars !

Härifrån har Lars Brolin fått sitt intresse och sin gedigna kunskap om det mesta som har med sjöfart att göra i allmänhet och med Söderhamns sjöfart i synnerhet .

Därför är Lars en tillgång för vår förening! Tack Lars för att du fortsätter att ställa upp med ditt kun-

Sommaren 2012

av Sture Claesson

Oljesanerarna var i full gång när vi kom ut till Morviksharet denna vår. Oljeindränkt sand och gräs skalades av och lades i kubikmeterstora vita behållare. Vart man tittade så lyste dom runt stränderna, från Utvik till Skatudden och på holmarna däremellan.

Den gemytliga sociala samvaron som växte fram bland denna brokiga skara av arbetare var påtaglig. Vi drabbade vande oss också snart med att ha främmande personer runt knutarna, något som aldrig tidigare inträffat och tänk, alla som aldrig i sitt liv varit i skärgården och sett hur våra sommarnöjen fungerar. Vad tänkte dom? Vad tänkte grabbarna från Irak och Somalia i sina oljekladdiga vita overaller. Grabbar som ville lära sig svenska men som helst av allt ville att det skulle bli möjligt för dem att åter-

Björn Larson ringer traditionellt till kyrk-helg i gamla tull-byggnaden på Rönnskär.

gusti kom ett, som gav lite sommarstuk på vädret. Näja, det fanns mycket att göra ändå.

Traditioner hålls vid liv på många ställen. Seglarskola i Segelvik för att fostra de yngre. SMU:s Källvik fyllde som vanligt halvannan km av utviksvägen med bilar under sitt midsommarfirande. Och 70 år fyllde de dessutom. Det behövs säkert många eldsjälur för att hålla sådana traditioner vid liv.

Prästhelger som bland annat lockar ut till skärgårdsidyller som Prästgrundet, Storjungfrun och Rönnskär, är tradition. På Storjungfrun, även i år, med "Fyrdag", arrangerad av Skärgårdsföreningen och Svenska Fyrsällskapet med möjlighet att beträda den magnifika fyren från 1838. Cirka 70 personer kom trots det urusla vädret. Besöka Orn och Stenö är säkra kortliksom IOGT i Morviken, så även denna sommar. Men vår mysiga "Moa" hade kanske gynnats av lite bättre väder för att fylla sina turer.

Annars räcker det med att sitta på altanen med utsikt över fjärden,

ibland fylld av regattaseglare, ett och annat fartyg i farleden, understundom assisterad av söderhamnsbogseraren "Gibb". Det är intressant. När vädret tillåter jagar en handfull vattenscotrar varandra, ett uttryck för en levande skärgård, som vi vill bevara - eller... Man får ta det onda med det goda.

Livet i skärgården ja, svanparet visade upp sex ungar från början, fyra blev kvar, en skräkhona med tiotal ungar, ejdern hälsar också på och tre strandskator radar upp sig. Svalorna jagar föda i luften.

Ät duk-tigt nu, så att ni blir stora och

Inget uppseendeväckande. Skarven är kvar, man kan tro att isen ännu ligger ute mot horisonten, där sterna lyser vita av skarvspillning.

Förhoppningsvis lever traditionerna vidare. Inklusive att nästa år kunna njuta av en ren skärgård. Att vi tillsammans kan förvalta det vi fått av våra fäder och av naturen. Att vi tillsammans vårdar det kärleksfullt, så att vi kan lämna det vidare till kommande generationer. Så att vi kan vakna och känna den friska sommar- och havsluften, blanda smultron i filen, senare på sommaren vinbär och hallon, hallon, som man kan gå ner på stranden och bara plocka.

Ha det så bra till nästa sommar.

Borta bra men hemma bäst

vända till sina hemländer. "Borta bra, men hemma bäst", det hade de lärt sig, ett uttryck som även finns på deras tungomål.

Ett gott medförde dock denna oljekatastrof. Minken höll sig borta. Dom ville inte alls hålla till under oljeindränkte bryggor och sjöbodrar. I motsats till de senaste åren fick våra måsungar från skorstenen, tallgrenen och förrådstaket chans att växa upp och känna luft under vingarna.

Måsungar på stranden är bedårande, måsföräldrar på nya plasttaket mindre bedårande, skrånande och kackande. Men man får ta det onda med det goda.

För övrigt förflöt sommaren som tidigare år, fränsett högtrycken, som så totalt lyste med sin frånvaro. Inte förrän långt fram i au-

Söderhamns isbrytare och bogserbåt Gibb bogserar M/T Ayane (180x20m)

JUBILEUMSFEST

Söderhamns Kust och Skärgårdsförening 30 År

Inbjuder alla medlemmar och andra intresserade Skärgårdsbor, att fira föreningens 30-års jubiléum.

Kvarnen torsdag den 8 november kl. 19.00

Middagsbuffé inkl. kaffe 180 kr.

Musik, underhållning, en tillbakablick på de 30 åren, men också en vision om framtiden.

Anmälan:

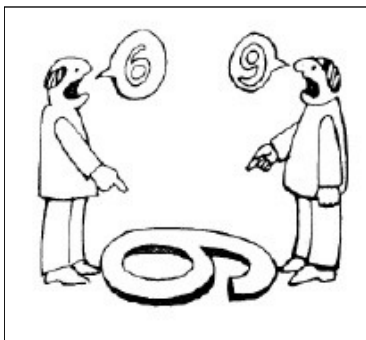
Bindande anmälan senast måndag 29 oktober till Astrid Forslund.

Tel.: 0270-424710 / 073-688 25 91 eller e-post: astrid.forslund.bergvik@telia.com

Betala gärna på vårt konto: Bg 5705-0700

VÄLKOMNA!

Epilog - Sex eller nio, det är frågan !

Söderhamns Kust & Skärgårdsförening har ingen lätt uppgift om man följer stadgarna som fastslagits. Jag har varit ordförande i idrottsföreningar, facklig förening, och medlem i otal andra föreningar. Det är oftast lättare att delta i en förening där det finns en aktivitet, som t.ex. fotboll eller annan idrottsgren, konstklubb, båtklubb m.fl. Visserligen kan det finnas olika meningar även i sådana föreningar, men oftast har man klara och enkla mål med sin verksamhet.

Kust & Skärgårdsföreningen har många olika uppgifter, värna om kultur och miljö, ge möjlighet till ett rikare friluftsliv, samarbeta med kommunala och andra organisationer. Ibland känns det som det är

svårt att veta vilket ben man skall stå på, och jag har full förståelse för om många tycker att vi inte tar ställning ordentligt, för eller emot. Vi har skickat åtskilliga skrivelser till olika kommunala organ om vad vi tycker är felsteg man gjort, eller inte alls gjort. I de sammanhangen är vi säkert i mångas ögon gnällspikar. Ibland har man tagit våra synpunkter på allvar och inbjudit till överläggningar och det tackar vi för.

Vi har under åren haft flera goda samarbeten och fått stöd för vår verksamhet. Som exempel Museileden där alla åtta museer i kommunen samverkat om flera projekt, gett ut en gemensam broschyr och en egen hemsida. Ett annat projekt som vi utan stöd från företag, andra organisationer, Sparbanksstiftelsen, privata personer, markägare, kommunen, länsstyrelsen m.fl, aldrig skulle klarat av att genomföra, är Svartsundsranneprojektet. Ett be-

vis på ett omfattande samarbetsprojekt. Tack alla inblandade!

Att lyckas med olika projekt helt ensamma är mycket svårt, men tillsammans kan man göra underverk.

”Varje förening/organisation har sin egen natur liksom varje träd. Har du någonsin vredgats på ett äppelträd för att det inte ger päron?”

Fritt efter Niko Kazantzakis

För vår Skärgårds bästa, hoppas vi på ett gott samarbete med organisationer och kommunen även i framtiden.

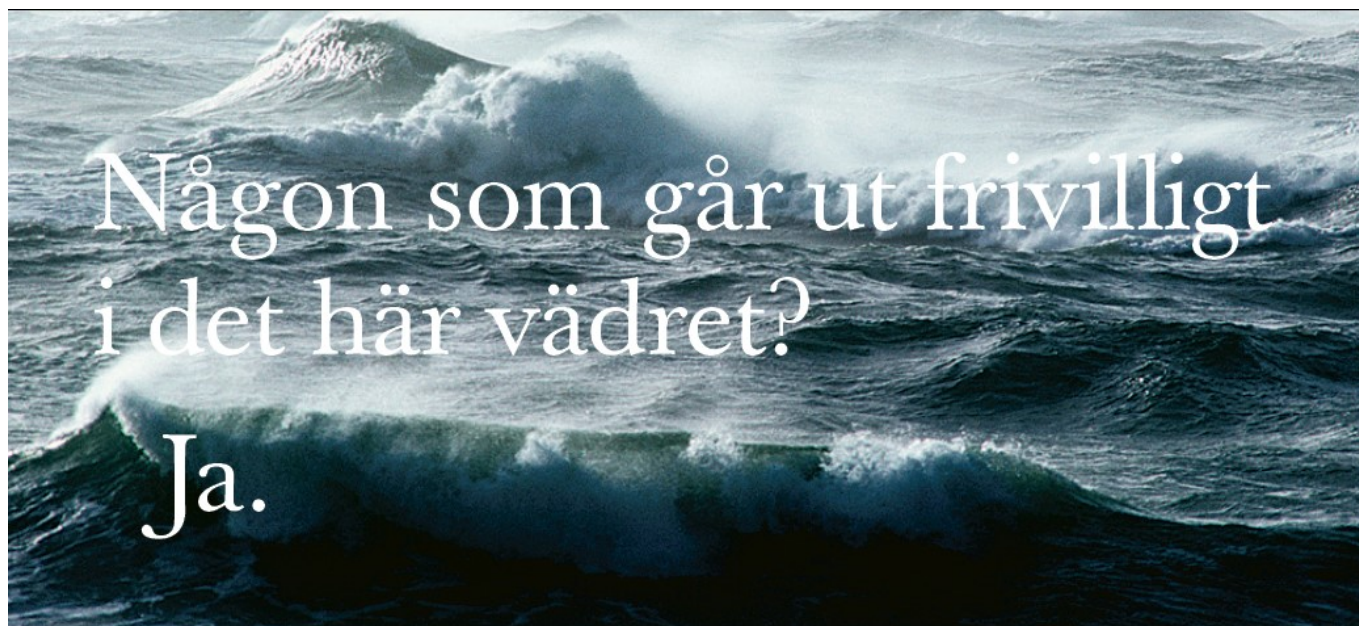
*Lennart Andersson
Ordf.*

Avsändare
Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
c/o Barbro Olsson
Gästrikevägen 9
826 39 SÖDERHAMN

Livet är inte så pjåkigt om man tänker på alternativet.

/Torvald Gahlin/

Vi har 1800 frivilliga sjöräddare som rycker ut i alla väder, dygnet runt, året om. Bli medlem så bidrar du till deras ideella arbete med att rädda liv till sjöss – vi får nämligen inga bidrag från staten. Som tack för ditt stöd får du hjälp vid t.ex. motorstopp eller roderhaveri. Läs mer på sjoraddning.se eller ring 077-579 00 90.

Söderhamns Kust & Skärgårdsförening

Ordförande

Lennart Andersson
lennart.andersson@soderhamn.com
0270-285539, 0270-33030, 070-8168411

Kassör

Barbro Olsson
barbro.olsson@soderhamn.com
0270-14915, 0270-60573
073-0235755

Sekreterare

Hans Fryklund
hans.fryklund@soderhamn.com
0270-281108, 070-5424855

Övriga styrelsemedlemmar

Astrid Forslund, Björn Eriksson, Bengt Hedman, Johnny Andersson, S-G Johansson, Denny Månsson
Suppl: Stig Berglund, Tord Sundberg, Björn Hedman, Håkan Elffors Johansson

Redaktion Bränningen

Lennart Andersson (ansv. utg.), Sture Claesson, Hans Fryklund
Hemsidor: www.skargardsforeningen.se www.svartsundsranan.se
www.museileden-soderhamn.se

E-post: info@skargardsforeningen.se

Vi finns nu också på Facebook, sök på
Kust & Skärgård Söderhamn

Sidan är ny så innehållet är lite tunt just nu men vi jobbar på saken.

PRIS: 40 kr